

Almedalsveckan är inte tillgänglig för alla

8 september 2023

Foto: Pixabay

Under Almedalsveckan 2023 var det dålig hörseltillgänglighet i Almedalen. Hörselskadades Riksförbund (HRF) kritiserar den bristande tillgången på teleslingor och skrivtolkning vid de seminarier som arrangerades.

Idag finns det 1,5 miljoner hörselskadade personer i Sverige. Enligt Hörselskadades Riksförbunds (HRF) fanns det för fyra år sedan teleslinga i över hälften av alla seminarier, debatter, tal och utfrågningar under Almedalsveckan som arrangeras i Visby varje sommar. Detta var ett resultat av påverkansarbetet som HRF och Unga Hörselskadade drev i många år.

De sista fyra åren har tillgängligheten minskat rejält, särskilt efter pandemin. Almedalen 2023 blev en besvikelse för HRF. Cirka 36 procent av arrangemangen hade teleslinga och bara 7 procent av de webbsända arrangemangen textades. Det är under all kritik anser förbundet och efterlyser striktare tillgänglighetskrav.

HRF skriver på sin hemsida att förbundsordförande Mattias Lundekvam anser att det är bedrövligt. I en debattartikel förra sommaren på nyhetsajten News55 uppmanar HRF Region Gotland att "Det är dags att utropa Almedalsveckan till en tillgänglig mötesplats - och våga ställa krav på arrangörerna". Men tillgänglighetskraven lyste med sin frånvaro även denna somras. Med denna bakgrund anser HRF att Almedalen inte är "en mötesplats för alla" som det beskrivits.

En positiv aspekt är dock skrivtolkningen av alla partiledartal som finns att se direkt i mobilen. Denna tjänst startades år 2022 och i år har den utvecklats ytterligare så att användaren kan stå var som helst, titta i mobilen och ta del av talet i realtid.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Smarta glasögon för döva

8 september 2023

Foto: AI

Det indonesiska företaget Tulibot har lanserat smarta glasögon som erbjuder realtidsöversättning av tal till text. Företaget vill bryta kommunikationsbarriärer för hörselskadade personer. I Indonesien finns det 2,5 miljoner hörselskadade personer.

Tulibots smarta glasögon kopplas ihop med en smartphone och omvandlar tal till text som visas i glasögonens glas. Översättningen sker snabbt med en fördröjning på 10 millisekunder. Glasögonen kan också läsa av kroppsspråk och ansiktsuttryck under samtal. Tulibot har haft pilotprojekt med energiföretaget PT Pertamina som lett till att Tulibot fått positiv feedback från användare. Bland annat medverkade Bitung Caring Deaf Community som driver Cue Café i pilotprojektet. På Caféet har glasögonen möjliggjort anställning av baristor med hörselnedsättning.

Tulibot planerar nu att lansera glasögonen i flera länder och på sikt över hela världen.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Thor hemkommen från Finnkampen

8 september 2023

I helgen som var utspelades Finnkampen på Stockholms stadion. En landskamp där de bästa i varje friidrottsgren får chansen att mötas. I det

svenska herrlaget deltog spjutkastaren Theodor Thor, som första döva deltagare någonsin.

Nyligen vid Friidrotts EM i Polen tog Theodor Europarekordet för döva i spjut, med ett kast på exakt 71 meter. Kastet innebär att Theodor rankas som tredje bästa svensk och därmed kvalificerades han till Finnkampen som gick bara veckan efter. Teckenrapport har bjudit in Theodor till studion för att lyssna till hans erfarenheter från Finnkampen.

Theodor berättar att han visste i Polen att ett kast runt 70 meter kunde räcka till en placering i Finnkampen, men att han inte var säker där just då när han kastade sitt 71-meterskast. Uttagningen blev klar först två dagar senare. Att bli uttagen med så kort varsel tillhör inte det vanliga. Det första Theodor fick göra var att förse Friidrottsförbundet med de uppgifter de behövde om honom, som klädstorlek, ankomsttid och eventuella allergier, bland annat. Under dagarna som var kvar till Finnkampen fokuserade Theodor på träningen, på att vara i fysisk och mental form när det var dags.

Alla i landslaget blev ditkallade på fredagen och fick sedan åka hem på söndagen eller måndagen. Under fredagen hade de lagmöte, fick hämta ut sina nummerlappar och kläder samt lämna in redskapen, i Theodors fall spjuten för granskning. Därefter hade de chans att umgås.

Att vara en del av det svenska landslaget i ett sådant sammanhang ingav en känsla av att ha presterat och gjort något bra, berättar Theodor. En milstolpe var nådd. Han fick chansen att lära känna de andra i landslaget som de personer de är bakom det vi ser på teve.

Natten innan tävlingarna var Theodor övertaggad och hade svårt att sova, men sen när dagen var kommen och spjutkastarna ätit tillsammans och värmt upp så lugnade det sig.

Tävlingsresultatet under Finnkampen blev för Theodor 67,94 meter, vilket han inte är helnöjd med då han haft högre förväntningar. Han säger att han kanske om ett tag kommer att vara nöjd, men inte just nu så nära inpå. Situationen var för Theodor helt ny med så mycket publik i kombination med en mental trötthet efter EM. Något som grämer Theodor är hans första kast, som han tror var mycket längre men som underkändes på grund av ett minimalt övertramp.

Samtidigt som spjuttävlingarna pågick, pågick stavhoppningen för herrarna där världsstjärnan Armand Duplantis deltog. Theodor och de andra spjutkastarna fick se stavtävlingarna på väldigt nära håll, vilket Theodor tyckte var häftigt. Att se hur snabbt Armand sprang förbi och vara på samma plats samtidigt. Dock behöll Theodor lugnet och kunde fokusera på sin egen tävling.

Spjuttävlingarna var allra sist och totalresultaten för de svenska och finska herrarna var lika, vilket ledde till att spjuttävlingen var direkt avgörande för hela Finnkampen. Inför Jakob Samuelssons sista kast fick spjutkastarna veta genom tävlingsspeakern att om Jakob kastade bättre än en finländare skulle han avgöra allt. Theodor berättar att han försökte tagga upp Jakob och när han kastade långt såg alla direkt att det var ett avgörande kast. Känslan när stadion kokade beskriver Theodor som mäktig.

Härnäst är det en tre veckors viloperiod som väntar innan träningen för nästa tävlingssäsongs som börjar ungefär i maj 2024.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Kombinerad syn- och hörselnedsättning ökar risken för isolering

8 september 2023

Foto: Sarah Remgren

Fem forskare har gjort en studie om vuxna med svår syn- och hörselnedsättning. Studien publicerades i tidskriften PLOS ONE den 15 juni i år. Forskarna har genomfört 14 intervjuer och redovisar i studien två huvudteman: "Isolering" och "Förmåga att kontrollera vardagen". Studien tar upp att deltagarna använder olika strategier för att hantera

sina funktionsnedsättningar och upplever stödet från det regionala dövblindteamet som positivt.

I studien lyfter författarna bland annat upp att en kombinerad syn- och hörselnedsättning ökar risken för isolering och minskad kontroll över livet. Därmed finns ett behov av mer förståelse i samhället för personer med denna typ av funktionsnedsättning, samt mer information och utbildning. Studien rekommenderar att personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning bör få bättre tillgång till hälso- och sjukvården samt att ledsagarservicen bör utvärderas för att möta dessa personers behov. Idag finns en oro när ledsagningen begränsas i Sverige. Därför uppmanar forskarna i studien till en översyn av dessa regelverk.

Det bekräftas också i studien att ett dövblindteam har en avgörande roll då de erbjuder omfattande vård för personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning. Teamet jobbar nära patienterna, deras familjer och andra yrkesverksamma för att erbjuda olika tjänster inklusive teckenspråk, stresshantering, träningsprogram med mera. Vikten av att ha stöttande vänner och familj betonades också i studien. Vänner och familj har ofta en nyckelroll i att hjälpa till i de dagliga uppgifterna i livet och att minska isoleringen. Trots att det finns utmaningar för deltagarna i studien så visar sig många vara aktiva som medlemmar i föreningar, vilket visar deltagarnas motståndskraft och beslutsamhet.

I studien tas också upp att deltagarna ofta inte uppfattar sina funktionsnedsättningar som en kombinerad funktionsnedsättning. Anledningen är att varje funktionsnedsättning ofta utvecklas oberoende av den andra funktionsnedsättningen. Det är först när båda funktionsnedsättningarna utvecklats över tid som deltagarna känt en ökad isolering och ökade utmaningar i det dagliga livet.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döv man vann diskrimineringsmål mot lastbilsföretag

8 september 2023

I Omaha i USA har döva Victor Robinson stämt två lastbilsföretag för diskriminering på grund av hans dövhet. En federal jury har nu dömt till mannens fördel.

Efter fyra dagars rättegång beslöt den federala juryn att tilldela Victor 75 tusen US dollar i kompensation från företaget Werner Enterprises och dess dotterbolag Drivers Management. Dessutom ska företaget böta 36 miljoner US dollar i skadestånd till Victor. Juryn överlade i två timmar innan beslutet togs.

Enligt ett pressmeddelande sa regionadvokaten Andrea G. Baran till den federala arbetsmarknadsmyndigheten EEOC:s distrikt i St. Louis att företagets beteende var oacceptabelt och juryn hörde de bevis som framlades.

Victor fick sitt lastbilkörkort i den truckförarskola som ägdes av Werner. Han fick också sitt förarbevis samt ett officiellt skriftligt undantag från regelverket gällande sin hörsel från Federal Motor Carrier Safety Administration, DMCSA. När allt var klart 2016 sökte han jobb hos Werner men blev nekad.

Werners säkerhetsavdelnings vice VD berättade för Victor att företaget inte ville anställa honom på grund av att han inte kunde höra. Samma person vittnade till Victors fördel i rättegången om att Werner fortsatt neka döva anställningsmöjligheter hos företaget.

Juryn bedömde att företaget hade brutit mot ADA, en amerikansk diskrimineringslag. Anledningen är att Victor ansågs väl kvalificerad för företagets tjänster men inte fick jobbet på grund av sin funktionsnedsättning.

Werners advokater menar att de anser att Victors fysiska funktionshinder inte kan anpassas på ett rimligt sätt för att utföra de väsentliga arbetsuppgifterna som skulle krävas. Advokaterna ansåg också att Victor tillsammans med EEOC inte hade försökt kompromissa med företaget innan han stämde företaget.

Jade Osbeck

Sydafrikanskt teckenspråk officiellt erkänt

8 september 2023

Sydafrikas parlament har officiellt inkluderat Sydafrikanskt teckenspråk som sitt tolfte officiella språk. President Cyril Ramaphosa undertecknade beslutet den 19:e juli.

Lagändringsförslaget lades fram den 2 maj och vid president Cyril Ramaphosas undertecknande den 19 juli hölls en ceremoni. SASL (Sydafrikanskt teckenspråk) är därmed erkänt som det tolfte officiella språket i Sydafrikas konstitution.

Bakom beslutet ligger en 25 årig kampanj av döva. Den nya lagstiftningen ska säkerställa dövas rättigheter och förhindra diskriminering. President Ramaphosa betonade vikten av SASL, att det har en positiv effekt på dövgemenskapen.

Sydafrika blir det fjärde afrikanska landet som erkänner teckenspråket som ett officiellt språk, de andra är Kenya, Zimbabwe och Uganda. Totalt är det 41 länder i världen inklusive Sydafrika som erkänt teckenspråk som officiellt språk.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Bluffbiljetter till Dövas Dag

8 september 2023

Dövas Dag i Malmö närmar sig! När biljettförsäljningen till

kvällsunderhållningarna under helgen var slutsålda bestämde sig arbetsgruppen bakom Dövas Dag för att skapa en tråd på Facebook där folk kan sälja och köpa biljetter av varandra. Den goda tanken ledde till att andra utnyttjade tråden för bedrägerier. Vi har kontaktat Viktor Jäderlund, verksamhetsledare i Malmös dövas förening. Viktor är ansvarig för Dövas Dag i Malmö 2023.

Viktor berättar att sedan april har biljetter till Dövas Dag sålts och när allt blev slutsålt fick vi höra från olika håll att folk hade förhinder och ville sälja sina biljetter. Arbetsgruppen skapade en tråd på Facebook där folk kunde sälja och köpa av varandra. Till en början gick det bra men sedan fick arbetsgruppen erbjudande om att köpa en biljett, vilket de tyckte var märkligt. En tid efter kontaktades arbetsgruppen och fick information om att personen var falsk, att man betalat men inte fått biljetter. Fler hörde av sig och alla hade haft kontakt med samma person. Personerna har swishat för att köpa biljett och sedan inte fått någon. Efter detta har arbetsgruppen börjat blockera folk i tråden, säger Viktor.

Vad ska man tänka på när man vill köpa biljett av någon annan i Facebook-tråden?

Viktor rekommenderar att man kollar om man har några gemensamma vänner med personen som vill sälja biljetten. Har man inga gemensamma vänner är det en tydlig signal att något inte stämmer. Man bör också kolla personens profil. Till sist kan man be personen att skicka ett bildbevis på biljetten den vill sälja.

Vad ska man göra om man redan drabbats?

Om man drabbats av bedrägeri ska man polisanmäla det, samt meddela arbetsgruppen så att de kan blockera personen i fråga. Polisanmälan måste dock alltid göras av den som blivit drabbad av bedrägerierna, så det är inget arbetsgruppen kan göra, säger Viktor.

Dövas Dag arrangeras den 15-17 september i Malmö av Malmö Dövas Förening Svenske. För mer information om Dövas Dag, se hemsidan www.dd2023.se.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Dövblindhet i fokus hos två av vinnarna i PTS innovationstävling

8 september 2023

Post- och telestyrelsen (PTS) har en årlig innovationstävling som heter "Kommunikation för alla". Tävlingsens fokus är att främja inkluderande och innovativa kommunikationslösningar. Två av projekten som beviljades år 2023 har fokus på dövblindhet.

I år har det inkommit 45 ansökningar till Post- och telestyrelsens (PTS) innovationstävling *Kommunikation för alla*. Av dessa blev sex projekt valda och totalt får projekten 13 miljoner tilldelade. Bland vinnarna finns två företag som strävar efter att inkludera dövblindhet i sina innovationer för framtidens kommunikation.

Ett av företagen planerar att utveckla ett system som inte är beroende av syn och hörsel. Deras lösning innebär ett armband som använder vibrationer och fingeravläsning för att överföra digital text till och från mobiltelefoner. Armbandet kan öppna nya möjligheter för personer med dövblindhet och deras specifika behov.

Ett annat företag håller på och skapar en totalkonversationslösning, en kombinerad text- och bildtelefon, som kommer vara särskilt användbar för personer som använder punktskrift. I synnerhet för de punktskriftsläsare som fortfarande använder det gamla texttelefonprogrammet Komtext. Anledningen är att Komtext är kopplat till det analoga telefonnätet. När det analoga nätet läggs ned behövs en ny lösning som fungerar via internet. Detta företag siktar på att skapa internationella produkter med fokus på personer med dövblindhet.

PTS:s uppdrag är att främja utvecklingen av bättre digitala lösningar för personer med funktionsnedsättningar. Därför har PTS:s innovationstävling som mål att alla ska ha nytta av digitaliseringens möjligheter oavsett funktionsförmåga.

Mona Riis

VM Brons för herrlaget i stafett

8 september 2023

Sista dagen i Orienterings VM för döva avslutades med stafett där herrarna tog brons och damerna kom på en fjärde plats.

De svenska herrarna tog hem bronsmedaljen under Orienterings VM:s sista dag. VM:et är den femte i ordningen och arrangerades i år i Stockholm. Herrarna sprang stafett tillsammans med 30 andra lag. Det svenska laget klockades in på 2:48:59. Varje person sprang ungefär 7 km var och i det svenska laget deltog Nils Forsberg Rundström, Rihards Darzins och Frej Fredman.

På damsidan deltog också ett svenskt lag i orienteringsstafetten bestående av Petra Eklund, Julia Gezelius och Anne-Marie Strömsten. Svenskarna tog den fjärde platsen med en tid på 3:05:48.

Totalt i Orienterings VM har Sverige tagit 3 medaljer, ett silver och två brons.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Della Festival i höst

8 september 2023

Den 11-12 november 2023 äger Della Festival rum i Potsdam i Tyskland. Det är en filmfestival där nio olika Della Awards ska delas ut i olika kategorier till döva filmskapare och deras insatser. Bland annat ska Della Awards delas ut till "Bästa regi", "Bästa kortfilm", "Bästa manliga skådespelare" och "Bästa kvinnliga

skådespelare”.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com